

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
Van de gemeente Achtkarspelen
T.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 2
9285ZV BUITENPOST

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
T 088 22 99 666
F 088 22 99 661
I www.brandweefryslan.nl
E info@brandweefryslan.nl

Datum 24 februari 2025
Onze referentie UIT/43552 Z/25/00019236
Uw referentie 2025-FUMO-0099633
Uw brief van 6 februari 2025

Behandeld door [REDACTED]
Doorkiesnummer 06 [REDACTED]
E-mail [REDACTED]@brandweefryslan.nl

Bijlagen 1

Pand-ID

Onderwerp Advies Brandweer - Newtonstraat - Buitenpost - uitbreiding bedrijventerrein De Swadde

Geacht college,

Op 11 februari 2025 heeft Brandweer Fryslân uw bericht ontvangen met de mogelijkheid om te adviseren op de uitbreiding van het bedrijventerrein De Swadde te Buitenpost. Ons belang is om de fysieke veiligheid en de brandweezorg in Fryslân goed geregeld te hebben. De doelen die wij hiermee nastreven zijn het voorkomen en beperken van brand(gevaar) en slachtoffers en het borgen van een veilige en adequate incidentbestrijding. Daarom reageren wij middels dit advies op de toegezonden documenten.

Situatie

De gemeente is voornemens om het huidige bedrijventerrein De Swadde in Buitenpost uit te breiden in oostelijke richting. Op dit moment heeft het perceel de bestemming 'agrarisch'. De uitbreiding maakt het mogelijk voor bedrijven tot milieucategorie 3.2 om zich op het bedrijventerrein te vestigen.

Uitwerking

Het voorliggende advies betreft een advies op grond van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl), met als uitgangspunt de Omgevingswet en de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) in relatie tot omgevingsveiligheid en de brandweezorg. De uitwerking hiervan is in de bijlage opgenomen.

Advies

Brandweer Fryslân voorziet in het plangebied enkele knel-/ aandachtspunten met betrekking tot externe veiligheid en bluswater. In overeenstemming met de punten die genoemd zijn in de bijlage van deze brief adviseert Brandweer Fryslân daarom om:

- Geen kwetsbare gebouwen binnen het brandaandachtsgebied te realiseren;
- Vluchtwegen van de bron af te realiseren;
- Als gemeente te bepalen of aanvullende bouwkundige maatregelen t.b.v. het vergroten van de overlevingskans binnen noodzakelijk is voor de gebouwen binnen het brandaandachtsgebied;
- De bedrijven die zich op het terrein zullen vestigen op de hoogte te brengen van het beschreven scenario en bijbehorende handelingsperspectief;

BRANDWEER

Fryslân

Brief: UIT/43552 Z/25/00019236
Pagina 2 van 8

- Op basis van art. 5.15 van het Bkl het toelaten van nieuwe (beperkt) kwetsbare gebouwen binnen een (brand)aandachtsgebied te verantwoorden;
- Te borgen dat de nieuwe weg voldoet aan de eisen genoemd in paragraaf 3,3;
- Te borgen dat de brandweerauto binnen 10 meter van alle bedrijfsgebouwen kan opstellen;
- Te borgen dat er een keermogelijkheid in het plangebied aanwezig is;
- Maatregelen te treffen voor de bereikbaarheid van hulpdiensten in geval van (geplande) werkzaamheden aan de doodlopende weg;
- Binnen maximaal 100 meter (onze voorkeur is minder) van elk bedrijfsgebouw een brandkraan te realiseren die voorziet in opbrengst van minimaal 60 m³ /uur;
- Het open water aan de zuidzijde van het plangebied geschikt te maken voor de afname van 2.000 tot 8.000 l/min bluswater voor de duur van 4 uur.

Afsluiting

Mocht u naar aanleiding van dit advies een nadere toelichting willen, dan kunt u hiervoor contact opnemen met de behandelaar. De contactgegevens vindt u bovenaan in deze brief.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,
voor deze,

clusterhoofd risicobeheersing en planvorming

Deze brief is in een automatisch proces opgemaakt en geaccordeerd en daarom niet ondertekend.

Bijlage 1:

Toelichting op het advies van Brandweer Fryslân

Adviesaanvraag - 'Bedrijventerrein – De Swadde, Buitenpost'

1. Situatie

De gemeente is voornemens om het huidige bedrijventerrein De Swadde in Buitenpost uit te breiden in oostelijke richting. Op dit moment heeft het perceel de bestemming 'agrarisch'. De uitbreiding maakt het mogelijk voor bedrijven tot milieucategorie 3.2 om zich op het bedrijventerrein te vestigen.

2. Omgevingsveiligheid

Brandweer Fryslân voorziet in het plangebied een knel-/ aandachtspunt met betrekking tot omgevingsveiligheid.

2.1. Externe veiligheid

Spoorlijn

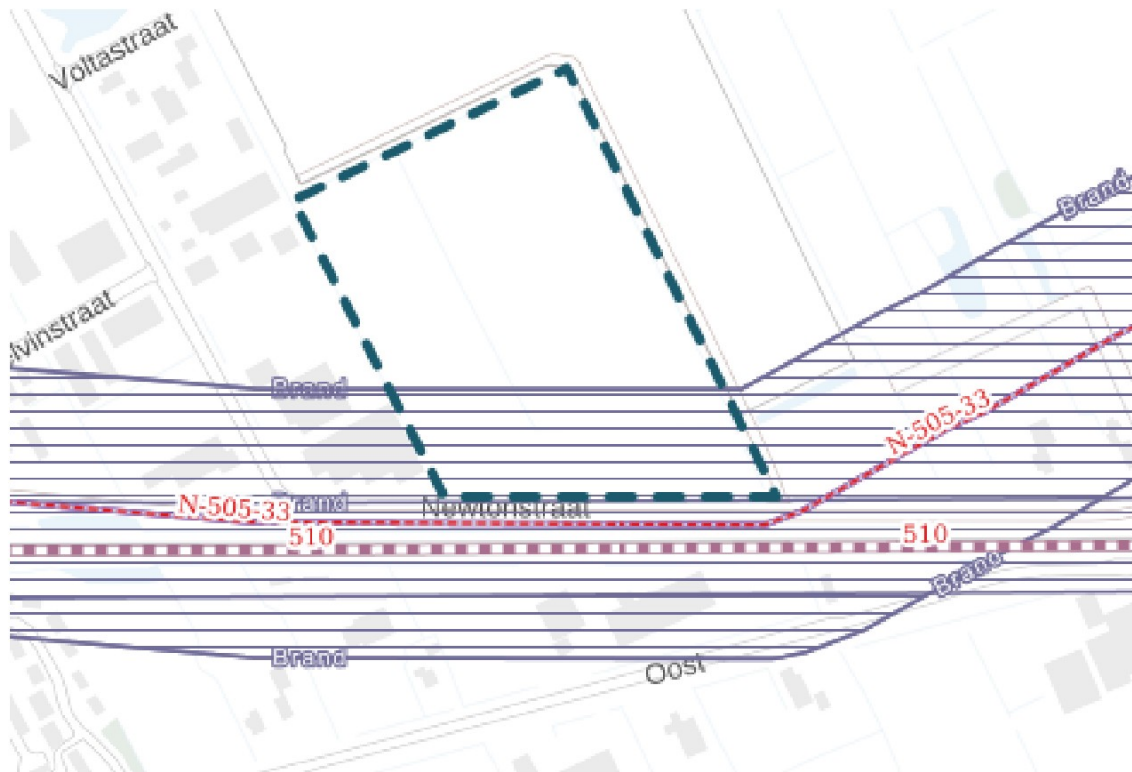
Ten zuiden van het plangebied bevindt zich de spoorlijn Leeuwarden – Groningen als zijnde transportroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Op basis hiervan geldt een brand-, explosie- en gifvolkaandachtsgebied van respectievelijk 30, 200 en 300 meter.

Het spoor Meppel – Leeuwarden – Groningen wordt incidenteel als omleidingsroute gebruikt indien zich op het spoor Meppel – Groningen een calamiteit heeft voorgedaan. Het opnemen van de route Meppel – Leeuwarden – Groningen als basisnetroute met de daarbij behorende aandachtsgebieden en beperkingen werd door VNG en IPO als een te zware maatregel gevonden. Door de decentrale overheden is dan ook richting het ministerie van I&W bezwaar gemaakt tegen het feit dat deze eisen ook gelden op plekken langs het spoor waarover slechts incidenteel vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het ministerie wil daarom het basisnet spoor beperken tot de belangrijkste routes en zullen omleidingsroutes, zoals het spoor Meppel – Leeuwarden – Groningen en andere niet-structurele routes, uit het basisnet spoor halen, zie kamerbrief van 19 december, kenmerk I E NW/BSK-2024/334379.

Vooruitlopend op deze wijziging, wordt het spoor Leeuwarden – Groningen niet bij de beoordeling van dit plan betrokken en vormt hierdoor op basis van bovengenoemde geen belemmering.

Aardgastransportleiding

In het plangebied is een hogedruk aardgastransportleiding (N-505-33) gelegen. Het gaat hierbij om een hogedruk aardgasleiding met een diameter van 8 inch en een werkdruk van 40 bar. De transportleiding beschikt over een brandaandachtsgebied welke gelegen is in het plangebied. Voor de transportleiding is het maatgevende scenario een 'fakkelbrand'. De kans op het ontstaan van een fakkelbrand is klein.

Figuur 1. Ligging plangebied t.o.v. Buisleiding N505-33 (rode lijn), bijbehorend brandaandachtsgebied (paarse contour) en Spoorweg 510 (geblokte lijn)

Scenario fakkelbrand

Wanneer een gaslekkage op de aanwezige buisleiding tot ontbranding komt, zal er een fakkelbrand op de buisleiding ontstaan. Een dergelijke fakkelbrand gaat gepaard met een hoge hittestraling, waardoor tot op de 100%-letaliteitsgrens (45 meter) alle aanwezige personen in de buitenlucht komen te overlijden. Tot op de 1%-letaliteitsgrens zal het aantal dodelijke slachtoffers afnemen tot 1%. Daarnaast zal aanwezige bebouwing in brand raken. Het is dus belangrijk dat mensen bij een (dreigende) fakkelbrand van de bron af kunnen vluchten. Hierbij is men op zichzelf aangewezen, omdat de brandweer bij dergelijke hittestraling niet kan optreden. De brandweer kan met beschermende kleding een langdurige inzet plegen bij een warmtestraling van maximaal 'slechts' 3 kW/m². In het plangebied zal de hittestraling binnen een afstand van 45 meter aan weerszijden van de leiding ca. 35 kW/m² zijn.

Risicocontouren/brandaandachtsgebied (BAG)

De transportleiding brengt een belemmeringstrook, een brandaandachtsgebied en een 100%-letaliteitscontour met zich mee. De 100%-letaliteitsgrens van de leiding in het plangebied is gelegen binnen een afstand van 45 meter aan weerszijden van de leiding. Binnen deze afstand zullen alle aanwezige personen buitenshuis bij een fakkelbrand omkomen. Daarnaast zullen alle brandbare materialen binnen deze contour in de brand raken en dubbelglas zal breken. Tot op de grens van het brandaandachtsgebied, de paarse contour in figuur 1 (ook wel 1%-letaliteitsgrens), zal het aantal slachtoffers en de schade afnemen. Buiten het brandaandachtsgebied (vanaf 45 meter van de leiding) zullen geen dodelijke slachtoffers meer vallen. 30% van de personen buitenshuis zullen lichtgewond raken. Aanwezige bebouwing zal op deze afstand niet in de brand raken.

De PR10⁶-contour is direct op de buisleiding gelegen en vormt hierdoor geen knelpunt.

Handelingsperspectief

Voor personen buiten is het handelingsperspectief vluchten (uit het zicht van de brand, onder dekking van objecten zoals muren). Als er schuilmogelijkheden zijn, is dekking zoeken of een schuilplaats binnen gaan een goed handelingsperspectief. Voor personen binnen, dichtbij de bron (daar waar gebouwen ontbranden) is het handelingsperspectief ontruimen en vluchten.

Voor personen binnen, op grotere afstand van de bron (daar waar gebouwen niet ontbranden) is het handelingsperspectief binnenblijven. Van belang is dat er in het plangebied/aanwezige gebouwen van de bron af kan worden gevlucht.

Groepsrisico

Op basis van Art. 5.15 van het Bkl dient in een omgevingsplan rekening te worden gehouden met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit. Daar waar (beperkt) kwetsbare gebouwen in aandachtsgebieden worden toegelaten dient te worden gewaarborgd dat er maatregelen worden getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen. Of dat het aantal doorgaans aanwezige personen of de tijd dat die aanwezig zijn in die gebouwen en op die locaties beperkt is. Gebouwen met een woonfunctie worden in het Bkl gezien als kwetsbare gebouwen.

Op basis van bovengenoemd artikel dient de gemeente te verantwoorden of de ontwikkeling aanvaardbaar is gezien het risico. Om te zorgen dat gebouwen die gelegen zijn binnen het brandaandachtsgebied minder snel in brand raken en de aanwezigen een grotere kans hebben om veilig te vluchten kunnen bouwkundige maatregelen getroffen worden. Hierbij kan worden gedacht aan het toepassen van brandwerend metselwerk, hittewerende beglazing, dakpannen en hout of stalen kozijnen. Daarnaast is het van belang om een vluchtmogelijkheid van de bron af te realiseren.

Op basis van bovenstaande adviseert Brandweer Fryslân om:

- Geen kwetsbare gebouwen binnen het brandaandachtsgebied te realiseren;
- Vluchtwegen van de bron af te realiseren;
- Als gemeente te bepalen of aanvullende bouwkundige maatregelen t.b.v. het vergroten van de overlevingskans binnen noodzakelijk is voor de gebouwen binnen het brandaandachtsgebied;
- De bedrijven die zich op het terrein zullen vestigen op de hoogte te brengen van het beschreven scenario en bijbehorende handelingsperspectief;
- Op basis van art. 5.15 van het Bkl het toelaten van nieuwe (beperkt) kwetsbare gebouwen binnen een (brand)aandachtsgebied te verantwoorden.

3. Advies risico's en brandweezorg

Brandweer Fryslân heeft de mogelijkheid een advies risico's en brandweezorg te geven in het kader van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweezorg. Hierbij valt te denken aan onder meer de opkomsttijd, de bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de zelfredzaamheid.

3.1. Scenario

Voor het bedrijfsgebouw zijn er twee mogelijke maatgevende scenario's:

- **Brand in een 'ruimte':** de brand is klein en deze kan spoedig geblust worden met water uit de tank van het brandweervoertuig of uit een brandkraan.
- **Brand in een 'compartiment':** de brand ontwikkelt zich snel en er is spoedig sprake van een grote(re) brand. De inzet zal er primair op gericht zijn om belenende percelen en bouwwerken te behouden, terwijl het compartiment zelf waarschijnlijk verloren zal gaan. Een dergelijke brand wordt bestreden door meerdere blusvoertuigen en er is een grootschalig watertransport (WTS) nodig om een defensieve inzet mogelijk te maken.

Bovenstaande beschouwende als scenario's voor dit plangebied zal de inzet van de brandweer primair zijn gericht op blussing en het voorkomen van branduitbreiding. In geval er nog personen aanwezig zijn, zal de prioriteit mede worden gelegd op redding. Een goede opkomsttijd, bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn hiervoor essentieel.

3.2. Opkomsttijd

Op basis van Dekkingsplan 2.0 van Brandweer Fryslân wordt het plangebied beschouwd als brandrisicogebied 2, waarbij een norm van 12 minuten geldt voor de opkomsttijd. Hoe hoger de opkomsttijd, des te groter de kans dat een brand onbeheersbaar wordt. Ook de kans op een succesvolle redding van in nood verkerende personen neemt af naarmate de opkomsttijd toeneemt. De berekende opkomsttijd voor het eerst aankomende blusvoertuig in het plangebied is circa 9 minuten en voldoet daarmee aan de geldende norm.

3.3. Bereikbaarheid

Om bedrijfsgebouwen te kunnen bereiken is een (openbare) weg nodig die minimaal 4,5 meter vrije breedte heeft en minimaal 4,2 meter vrije ruimte in de hoogte heeft. Die in de breedte minimaal 3,25 meter verhard is en die berekend is op een totaalgewicht van 30 ton en een asbelasting van 11,5 ton. De benodigde bochtenstraal is R5.5 en R10. Om een brandweervoertuig te kunnen opstellen en om gebruik te maken van alle rondom aangebrachte materiaalkasten zijn deze afmetingen ook nodig.

Daarnaast hanteert de brandweer als uitgangspunt voor de incidentbestrijding dat een locatie via een tweede onafhankelijke route benaderbaar moet zijn. Dit is noodzakelijk, omdat niet gegarandeerd kan worden dat de voor de hand liggende route altijd bruikbaar is.

Tot slot is het gewenst dat bij bedrijfsgebouwen binnen 10 meter van de (brandweer)ingang opgesteld kan worden, zodat 50 meter inzetdiepte in de verblijven gegarandeerd is. Dit is van belang, omdat de lengte van de slang op een brandweerwagen 60 meter is.

Kijkende naar het plangebied, is deze gelegen aan een doodlopende weg. Een doodlopende weg is toegestaan mits de wegbreedte minimaal 4,5 meter is en er een keermogelijkheid aanwezig is. Vanwege de aanwezigheid van een doodlopende weg is het plangebied niet bereikbaar via een tweede onafhankelijke route. Wanneer er geen keermogelijkheid aanwezig is dient de weg minimaal 5 meter breed te zijn.

Omdat het plangebied bereikbaar is via één toegangsroute is het van belang dat deze route te allen tijde bereikbaar is. In het geval van wegwerkzaamheden aan de doodlopende weg is het van belang dat de gemeente maatregelen treft zodat de weg bruikbaar blijft voor hulpdiensten.

Brandweer Fryslân adviseert om:

- Te borgen dat de nieuwe weg voldoet aan bovengenoemde eisen;
- Te borgen dat de brandweerauto binnen 10 meter van alle bedrijfsgebouwen kan opstellen;
- Te borgen dat er een keermogelijkheid in het plangebied aanwezig is;
- Maatregelen te treffen voor de bereikbaarheid van hulpdiensten in geval van (geplande) werkzaamheden aan de doodlopende weg.

3.4. Bluswater

Een standaard brandweereenheid beschikt over een watertank van ongeveer 1.500 liter water. Hiermee kan bijvoorbeeld een beginnende keukenbrand worden geblust. Wanneer de brandweer zich met verder ontwikkelde/ grotere branden geconfronteerd ziet, zal zij terugvallen op openbare bluswatervoorzieningen zoals brandkranen of open water.

Op basis van het maatgevende scenario compartmentsbrand is vereist dat binnen 6 minuten minimaal 1.000 l/min aan bluswater beschikbaar is voor de eerste brandbestrijding. Dit kan gerealiseerd worden door af te leggen op een brandkraan met een opbrengst van minimaal 60 m³ /uur die op maximaal 100 meter van de opstelplaats ligt. Daarnaast is het gewenst dat in geval van een sterk escalerende brand er binnen een afstand van 1.000 meter 2.000 – 8.000 l/min water beschikbaar is voor de duur van 4 uur, hetgeen via open water en een groot watertransportsysteem gerealiseerd kan worden. Hoe groter de afstand des te meer tijd het in beslag neemt om deze te overbruggen.

In het plangebied zijn op dit moment geen brandkranen aanwezig. Geschikt open water is gelegen op een afstand van maar liefst 1.8 kilometer van het plangebied. De situatie voldoet op het gebied van bluswater op dit moment niet aan de eisen. Wel laat de tekening zien dat er in de nieuwe situatie open water zal worden aangelegd.

Brandweer Fryslân adviseert om:

- Binnen maximaal 100 meter (onze voorkeur is minder) van elk bedrijfsgebouw een brandkraan te realiseren die voorziet in opbrengst van minimaal 60 m³ /uur;
- Het open water aan de zuidzijde van het plangebied geschikt te maken voor de afname van 2.000 tot 8.000 l/min voor de duur van 4 uur.